

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA- 4100-001-01/2014

P/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2013 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Monika Kopczyk, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 89013 z dnia 10 stycznia 2014 r. 2. Marta Florczykiewicz-Cymara, starszy inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr 89012 z dnia 10 stycznia 2014 r. 3. Magdalena Kisiołek, starszy inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr 89011 z dnia 10 stycznia 2014 r. 4. Jerzy Piasecki, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 89072 z dnia 6 marca 2014 r.
	(dowód: akta kontroli str. 1-8)
Jednostka kontrolowana	Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Litwa, Wojewoda Śląski

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2013 roku w części 85/24 <i>Województwo śląskie</i> .
Uzasadnienie oceny	Powyższa ocena wynika z ocen częściowych obszarów objętych kontrolą, tj.: – pozytywnej oceny planowania i realizacji dochodów budżetu państwa, – pozytywnej oceny planowania i realizacji wydatków budżetu państwa oraz wydatków budżetu środków europejskich, – opinii o prawidłowo i rzetelnie sporządzonych rocznych sprawozdaniach budżetowych, sprawozdaniach w zakresie operacji finansowych za IV kwartał oraz rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym, – pozytywnej oceny zgodności z zasadami rachunkowości i wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do ww. sprawozdań, jak również skuteczności funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych. Stwierdzone nieprawidłowości, które dotyczyły niestosowania trybów określonych w ustawie Prawo zamówień publicznych dla usług ubezpieczenia oraz nieprawidłowości dotyczących ksiąg rachunkowych, z uwagi na ich wymiar i skalę nie miały istotnego wpływu na wykonanie budżetu w części 85/24.

---

¹ Zwany dalej ŚUW.

III. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

1.1. Dysponent części

Dysponent części 85/24 opracował dokumenty planistyczne dotyczące dochodów zgodnie z zasadami określonymi z rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2013². Zgłoszone dochody w części 85/24 wynosiły 278.754 tys. zł, natomiast w ustawie budżetowej na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r.³ dochody te zostały zaplanowane w kwocie 283.872 tys. zł, tj. o 5.118 tys. zł wyższej. Zwiększenie dochodów wystąpiło w działach 700 *Gospodarka mieszkaniowa* (o 1.020 tys. zł), 710 *Działalność usługowa* (o 40 tys. zł), 852 *Pomoc społeczna* (o 3.801 tys. zł) i 900 *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska* (o 257 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 73, 910-964, 1324-1325)

W związku z ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013⁴, w dniu 14 października 2013 r. dysponent części zwiększył plan dochodów budżetu o 2.039 tys. zł, do wysokości 285.911 tys. zł (w tym dochody: dysponenta głównego 181.232 tys. zł, ŚUW 80.087 tys. zł i pozostałych jednostek administracji zespolonej 24.592 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 398-401, 491-536)

Zrealizowane dochody wyniosły 284.943,7 tys. zł, tj. 99,7% kwoty planowanej oraz 101,7% dochodów uzyskanych w 2012 r. Największy udział w zrealizowanych dochodach wystąpił w działach: 700 *Gospodarka mieszkaniowa* (155.595,2 tys. zł, tj. 54,6% dochodów ogółem), 750 *Administracja publiczna* (72.175,3 tys. zł, tj. 25,3% dochodów ogółem) i 852 *Pomoc społeczna* (27.198,7 tys. zł, tj. 9,5% dochodów ogółem).

Największe kwoty dochodów niewykonanych wystąpiły w n/w działach (i wynosiły):

- 750 *Administracja publiczna* (7.012,7 tys. zł, tj. 8,9% planu), co wynikało przede wszystkim z niższych wpływów z tytułu mandatów karnych kredytowanych⁵ nakładanych na osoby fizyczne (spowodowanych wydłużeniem egzekucji należności przez komorników skarbowych) oraz z tytułu opłat paszportowych (ze względu na mniejszą liczbę wydawanych paszportów z powodu wydłużenia okresu ich ważności dla osób małoletnich);
- 010 *Rolnictwo i łowiectwo* (802,8 tys. zł, tj. 6,3% planu), co głównie było spowodowane niższymi wpływami z tytułu opłat za badania wykonywane przez powiatowe inspektoraty weterynarii, jak również z tytułu usług świadczonych przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, wynikającymi ze wzrostu liczby prywatnych laboratoriów stosujących konkurencyjne ceny oraz spadku poziomu eksportu roślin i produktów roślinnych;
- 852 *Pomoc społeczna* (802,3 tys. zł, tj. 2,9% planu), co wynikało przede wszystkim z niemożności precyzyjnego zaplanowania wpływów z tytułu opłat za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia / środowiskowych domach samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z tytułu zwrotów dokonanych przez dłużników alimentacyjnych, z tytułu zwrotu dotacji niewykorzystanej oraz zwrotu nienależnie wypłaconego zasiłku stałego oraz z tytułu opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 628, zwanego dalej notą budżetową.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 169, zwana dalej ustawą budżetową.

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 1212, zwanej dalej ustawą o zmianie ustawy budżetowej.

⁵ Zwanych dalej m.k.k.

Największe kwoty dochodów wykonanych ponad założenia planu wystąpiły w działach (w kwotach):

- 700 *Gospodarka mieszkaniowa* (5.545,2 tys. zł, tj. 3,7% ponad plan), co głównie było spowodowane wzrostem skuteczności samorządów powiatowych realizujących wpływy z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste oraz z tytułu odpłatnego przekształcenia tego prawa w prawo własności nieruchomości. Wynikało to m.in. z trwającego procesu aktualizacji ww. opłat rocznych, skutkującego zwiększonym zainteresowaniem możliwością przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności;
- 851 *Ochrona zdrowia* (725,5 tys. zł, tj. 6,2% ponad plan), co głównie było spowodowane: korektą składek na ubezpieczenia zdrowotne z lat ubiegłych osób niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu lub zwrotem składki zdrowotnej pobranej w nadmiernej wysokości, wzrostem wpływów z tytułu opłat za udzielenie (zmianę) przez Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny zezwoleń na prowadzenie aptek i punktów aptecznych (wynikającym z większej liczby przypadków ubiegania się o te zezwolenia) oraz zwrotem dotacji pobranej w nadmiernej wysokości, udzielonej na dofinansowanie zadania pn. *Kompleksowa modernizacja oddziałów łóżkowych celem dostosowania pomieszczeń do obowiązujących przepisów i standardów w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 im. Św. Barbary w Sosnowcu*;
- 710 *Działalność usługowa* (703,7 tys. zł, tj. 45,1% ponad plan), co głównie było spowodowane trudnością w przewidzeniu kwot grzywien nakładanych w celu przymuszenia do wypełnienia obowiązku o charakterze niepieniężnym, opłat legalizacyjnych oraz kar nakładanych za naruszenie przepisów prawa budowlanego, jak również nieprzewidywalnością dochodów Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego z tytułu zwrotu kosztów opłat pocztowych oraz z tytułu zwrotu poniesionych w latach ubiegłych kosztów postępowania sądowego;
- 900 *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska* (240,7 tys. zł, tj. 25,9% ponad plan), w związku z uiszczeniem przez Gminę Sławków w 2013 r. raty należności, której termin płatności przypadał na 31 grudnia 2012 r.;
- 600 *Transport i łączność* (163,4 tys. zł, tj. 29,1% ponad plan), co było spowodowane: wyższym niż przewidywano wyegzekwowaniem przez komorników skarbowych kar pieniężnych nałożonych przez Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego na osoby prawne i inne jednostki organizacyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym⁶, osiągnięciem dochodów z tytułu należnej prowizji od pobranych na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁷ kar pieniężnych, z tytułu zwrotu kosztów upomnień i z tytułu rozliczeń z ZUS, wyższymi niż zakładano dochodami z tytułu wydania zaświadczeń ADR⁸ i wtórników tych zaświadczeń oraz naliczeniem przez jednostkę samorządu terytorialnego kar umownych za nieterminowe zakończenie robót przez wykonawcę.

NIK pozytywnie ocenia zaplanowanie dochodów przez dysponenta części 85/24, biorąc pod uwagę wielkość i sposób ich realizacji.

Na koniec 2013 r. należności pozostałe do zapłaty wyniosły 947.371,8 tys. zł, w tym zaległości netto⁹ 912.670,3 tys. zł. Największe kwoty zaległości netto wystąpiły w działach: 852 *Pomoc społeczna* (679.321,4 tys. zł, tj. 74,4%), 700 *Gospodarka komunalna* (137.732,4 tys. zł, tj. 15,1%) i 750 *Administracja publiczna* (79.953,7 tys. zł, tj. 8,8%). W porównaniu do roku 2012 r. należności pozostałe do zapłaty wzrosły o 176.688,9 tys. zł (tj. o 22,9%), w tym zaległości netto o 172.727 tys. zł (tj. o 23,3%). Największy wzrost zaległości netto wystąpił:

⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1414 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.

⁸ Zaświadczenie z przeszkolenia kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne.

⁹ Tj. należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane.

- w rozdziale 85212 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* § 2350 (o 148.635,3 tys. zł), co było spowodowane wzrostem wypłacanych świadczeń alimentacyjnych, wskutek podwyższania ich wysokości przez sądy;
- w rozdziale 70005 *Gospodarka gruntami i nieruchomościami* § 2350 (o 12.677,3 tys. zł), co wynikało z pogarszającej się kondycji finansowej dłużników oraz nieskutecznej egzekucji dochodów budżetu państwa, związanych z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa;
- w rozdziale 75011 *Urzędy wojewódzkie* § 0570 (o 7.953,6 tys. zł), co było spowodowane przede wszystkim zwiększeniem kwoty przypisu należności z tytułu mandatów karnych kredytowanych o 5 673,1 tys. zł¹⁰, przy jednoczesnym obniżeniu skuteczności organów egzekucyjnych w egzekwowaniu tych należności¹¹;
- w rozdziale 85132 *Inspekcja Sanitarna* § 0580 (o 2.256,3 tys. zł), co wynikało z ograniczonej skuteczności komorników skarbowych w egzekwowaniu dochodów z tytułu grzywien nałożonych za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego.

(dowód: akta kontroli str. 63-66, 97-118, 992-1003, 1345-1366)

W księgach rachunkowych dysponenta głównego za 2013 r. (konto 226) prawidłowo zaksięgowano należności długoterminowe w łącznej kwocie 598 tys. zł (a ponadto opłaty prolongacyjne i odsetki), z tego: 384,6 tys. zł z tytułu nieodprowadzonych przez powiat tarnogórski dochodów za 2011 r. oraz 213,4 tys. zł z tytułu zwrotu dotacji otrzymanej przez Gminę Sławków w 2005 r. na zadanie w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód. Terminy płatności tych należności zostały odroczone odpowiednio do 25 kwietnia i 31 lipca 2014 r. w wyniku decyzji wydanych przez Wojewodę Śląskiego.

(dowód: akta kontroli str. 67, 1325)

1.2. ŚUW – dysponent III stopnia

Zrealizowane w 2013 r. dochody budżetowe ŚUW w łącznej kwocie 73.460,1 tys. zł były niższe od zaplanowanych o 6.626,9 tys. zł, tj. o 8,3%. Były również niższe o 1.639,8 tys. zł, tj. o 2,2% od dochodów uzyskanych w 2012 r. (z powodu niższych wpływów z tytułu m.k.k. oraz opłat paszportowych).

(dowód: akta kontroli str. 1332-1334)

Na podstawie kontroli 50 losowo wybranych dochodów na łączną kwotę 118,3 tys. zł stwierdzono, że wszystkie zostały zaewidencjonowane w księgach, we właściwych okresach, w kwotach zgodnych z dokumentami stanowiącymi podstawę tych zapisów. Dochody były terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 1368-1393)

Na dzień 31 grudnia 2013 r. kwota należności ŚUW pozostałych do zapłaty wyniosła 83.452 tys. zł, w tym zaległości netto – 82.598,5 tys. zł. W porównaniu do roku poprzedniego zaległości netto wzrosły o 12% (z powodu zwiększenia kwoty przypisu należności m.k.k. przy jednoczesnym obniżeniu skuteczności organów egzekucyjnych w egzekwowaniu tych należności).

W 2013 r. z ewidencji ŚUW odpisano przedawnione należności budżetowe w łącznej kwocie 13.686,9 tys. zł, z tego 13.628,3 tys. zł z tytułu m.k.k. (99,6%) oraz 58,6 tys. zł w z tytułu zwrotu kosztów wydalenia cudzoziemców (0,4%). Sposób spisania należności

¹⁰ W 2013 r. liczba wystawionych tytułów wykonawczych wzrosła o 10,6%, a objęta nimi kwota - 10,9% w porównaniu do roku ubiegłego.

¹¹ W 2013 r. z egzekucji mandatów wpłynęła kwota o 523,5 tys. zł (tj. 2,4%) niższa niż w 2012 r.

przedawnionych z ewidencji księgowej Urzędu był zgodny z art. 35b ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹².

(dowód: akta kontroli str. 1342-1344, 1394-1407, 1413-1415)

Wartość decyzji umarzających należności wydanych w 2013 r. wyniosła 23,3 tys. zł (z tego 18,3 tys. zł należności z tytułu m.k.k. i 5 tys. zł opłata legalizacyjna). W 2013 r. wydano decyzje rozkładające na raty spłatę należności w wysokości 471,6 tys. zł (z tego 266,1 tys. zł z tytułu m.k.k. i 205,5 tys. zł pozostałe należności). Wartość decyzji odraczających spłatę należności wydanych w 2013 r. wyniosła 6,3 tys. zł (należności z tytułu m.k.k.). Na podstawie zapisów księgowych na dzień 6 marca 2014 r. łączna kwota umorzonych należności w 2013 r. wyniosła 20,4 tys. zł¹³.

(dowód: akta kontroli str. 1394-1406, 1567-1569, 1578-1589)

W wyniku badania 11 postępowań administracyjnych, dotyczących udzielenia ulg w spłacie należności z tytułu dochodów budżetowych (opłaty legalizacyjnej, kar wymierzonych przez inspektorów nadzoru budowlanego wraz z odsetkami oraz m.k.k.) w łącznej kwocie 209,5 tys. zł (tj. 41% wszystkich ulg udzielonych w 2013 r.), stwierdzono, że były one przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁴ oraz przyjętymi procedurami.

Badanie 12 należności na łączną kwotę 687,8 tys. zł, stanowiących zaległości na dzień 31 grudnia 2013 r. (3 o najdłuższym okresie przeterminowania, 4 o najwyższej wartości oraz 5 powstałych w 2013 r.) wykazało, że we wszystkich przypadkach podejmowano działania windykacyjne. Stwierdzono także, że ŚUW podjął działania mające na celu realizację wniosku pokontrolnego NIK ujętego w wystąpieniu dotyczącym wykonania budżetu państwa w 2012 r. tj. dochodzenia należności z tytułu dochodów budżetowych bez zbędnej zwłoki.

(dowód: akta kontroli str. 1408-1412, 1570-1577, 1906-1908)

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

2.1. Wydatki budżetu państwa

2.1.1. Dysponent części

Wojewoda Śląski opracował dokumenty planistyczne dotyczące wydatków zgodnie z zasadami określonymi w nocie budżetowej. Zgłoszona kwota w wysokości 1.189.535 tys. zł została zaplanowana racjonalnie i oszczędnie oraz wynikała z założeń wskazanych przez Ministra Finansów.

(dowód: akta kontroli str. 1324-1325)

W ustawie budżetowej z dnia 25 stycznia 2013 r. wydatki budżetu państwa w części 85/24 zostały zaplanowane w wysokości 2.078.571 tys. zł. W związku z ustawą o zmianie ustawy budżetowej, w dniu 14 października 2013 r. plan ten został zmniejszony o 16.825 tys. zł (w tym o 11.005 tys. zł wydatki dysponenta głównego i o 5.820 tys. zł wydatki jednostek administracji zespolonej).

Na zaplanowaną w znowelizowanej ustawie kwotę wydatków w wysokości 2.061.746 tys. zł¹⁵ składały się dotacje w kwocie 1.786.892 tys. zł (bez inwestycji i zakupów inwestycyjnych), świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 1.883 tys. zł, wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 245.717 tys. zł, wydatki majątkowe w kwocie

¹² Dz. U. 2013 poz. 330 ze zm., zwanej dalej ustawą uor.

¹³ Z tego 15,4 tys. zł. umorzenia z tyt. należności m.k.k. decyzją Wojewody Śląskiego lub Ministra Finansów oraz 5 tys. zł. umorzenie opłaty legalizacyjnej.

¹⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm., zwanej dalej ustawą o finansach publicznych.

¹⁵ W tym 256.553 tys. zł wydatków jednostek administracji zespolonej i 1.805.193 tys. zł wydatków dysponenta głównego.

12.370 tys. zł i współfinansowanie projektów z udziałem środków UE w kwocie 14.884 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 73-74, 491-499, 1188)

Przed wprowadzeniem ograniczeń wynikających z ustawy o zmianie ustawy budżetowej, jednostki administracji zespolonej analizowały swoje potrzeby w celu określenia możliwych oszczędności. Ostatecznie wydatki na zakupy towarów i usług zmniejszono o 2.609 tys. zł, wynagrodzenia i pochodne o 1.806 tys. zł, wydatki i zakupy inwestycyjne o 710 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych o 455 tys. zł, a pozostałe wydatki (w tym z tytułu podróży służbowych i szkoleń) o 240 tys. zł. Wprowadzone ograniczenia nie spowodowały zaprzestania realizacji i finansowania zadań statutowych w jednostkach administracji zespolonej. Wystąpił jednakże spadek liczby badań wyrobów budowlanych zleczanych przez Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego oraz liczby kontroli przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Handlowy i czynności inspekcyjnych przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Weterynarii, jak również zmniejszenie zakresu badań i dokumentacji zabytków, a ŚUW zrezygnował z zakupu serwera i zasilacza UPS na potrzeby funkcjonowania Głównego Stanowiska Kierowania w Zapasowym Miejscu Pracy (stanowisko dla Wojewody Śląskiego związane z obroną kraju).

(dowód: akta kontroli str. 256-379, 491-499)

W 2013 r. wydano 1.011¹⁶ decyzji zmieniających plan wydatków dysponenta części 85/24, w tym 266 decyzji (zwiększających i zmniejszających) dotyczyło rezerw celowych i zwiększyło per saldo wydatki o kwotę 762.438,7 tys. zł (w tym 712.380,8 tys. zł u dysponenta głównego i 50.057,8 tys. zł w jednostkach administracji zespolonej). Największe kwoty zwiększenia planu wystąpiły w przypadku rezerw: poz. 5 z przeznaczeniem na Drogową Trasę Średnicową – II Zachód (165.900 tys. zł, tj. 21,8% zwiększenia planu z rezerw), poz. 4 z przeznaczeniem na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (143.011,6 tys. zł, tj. 18,8% zwiększenia planu z rezerw), poz. 34 z przeznaczeniem na świadczenia rodzinne (87.542,5 tys. zł, tj. 11,5% zwiększenia planu z rezerw), poz. 25 z przeznaczeniem na pomoc społeczną (67.067,5 tys. zł, tj. 8,8% zwiększenia planu z rezerw) i poz. 76 z przeznaczeniem na przedszkola (59.393,3 tys. zł tj. 7,8% zwiększenia planu z rezerw). Ostatecznie plan wydatków po zmianach wyniósł 2.824.184,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 120, 402-416, 475-490, 1325-1326)

Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, dysponent części wydał 10 decyzji o blokowaniu planowanych wydatków w łącznej kwocie 5.975,5 tys. zł, w tym 2.478,8 tys. zł dotyczyło wydatków na zadania realizowane przez samorządy, fundacje i stowarzyszenia w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 (Program MALUCH), 2.000,5 tys. zł – melioracji wodnych (m.in. działania *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi* realizowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013¹⁷), 459,5 tys. zł – działania *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalenie gruntów* również realizowanego w ramach PROW, 347,1 tys. zł – *Narodowego programu przebudowy dróg lokalnych - Etap II Bezpieczeństwo - Dostępność – Rozwój* i 274,1 tys. zł – utworzenia lub modernizacji szkolnych placów zabaw w ramach programu *Radosna szkoła*.

(dowód: akta kontroli str. 572-574, 1159-1160)

W wyniku badania 21 decyzji zmieniających plan wydatków dysponenta części 85/24 na łączną kwotę 206.417,1 tys. zł¹⁸ stwierdzono, że zmiany te były dokonywane zgodnie

¹⁶ Nie licząc decyzji o zablokowaniu wydatków.

¹⁷ Zwanego dalej PROW.

¹⁸ 10 zmian w planie dysponenta głównego na łączną kwotę 8.211,2 tys. zł (w tym 33 tys. zł dotyczyło przeniesień wydatków na spłatę zobowiązań, a 8.178,2 tys. zł dotyczyło rezerw celowych); 3 zmian w planach jednostek administracji zespolonej na łączną kwotę 295,1 tys. zł (w tym 13,1 tys. zł dotyczyło przeniesień wydatków bieżących w Wojewódzkim Inspektoracie Farmaceutycznym, 50 tys. zł dotyczyło przeniesień środków z rezerwy Wojewody Śląskiego na wydatki majątkowe

z przepisami ustawy o finansach publicznych. Wprowadzono je zarówno w planie wydatków w układzie klasyfikacji budżetowej, jak i w planie wydatków w układzie zadaniowym. Zmiany te były rzetelnie uzasadnione oraz umożliwiały realizację zadań statutowych.

(dowód: akta kontroli str. 473, 543-548, 575, 1326)

W wyniku analizy działań zmierzających do uregulowania zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa (łącznie 1.964 tys. zł), wynikających z 8 wyroków sądowych, które zapadły w związku z katastrofą budowlaną na terenie Międzynarodowych Targów Katowickich w dniu 28 stycznia 2006 r.¹⁹ ustalono, że działania te podejmowano bez zbędnej zwłoki. Tym samym zrealizowano wniosek pokontrolny NIK ujęty w wystąpieniu dotyczącym wykonania w 2012 r. budżetu państwa w części 85/24.

(dowód: akta kontroli str. 1326-1327)

Zrealizowane wydatki dysponenta części 85/24 wyniosły 2.763.415,8 tys. zł (97,8% planu po zmianach). Największe kwoty wykonanych wydatków wystąpiły w działach 852 *Pomoc społeczna* (1.278.726,4 tys. zł, tj. 46,3%), 851 *Ochrona zdrowia* (432.525,2 tys. zł, tj. 15,7%) i 600 *Transport i łączność* (360.761 tys. zł, tj. 13,1%). W porównaniu z 2012 r. nastąpił wzrost wydatków o 224.568,8 tys. zł (tj. o 8,8%), na co główny wpływ miało zwiększenie dotacji na zadania bieżące w działach 801 *Oświata i wychowanie*, 851 *Ochrona zdrowia*, 852 *Pomoc społeczna* i 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza* oraz na inwestycje i zakupy inwestycyjne w dziale 600 *Transport i łączność*.

Badaniem objęto wykonanie planu wydatków w 8 działach klasyfikacji budżetowej, które wyniosło łącznie 2.588.071,5 tys. zł, i stanowiło 93,7% wydatków części 85/24. Wydatki zrealizowane w czterech poniższych działach wyniosły 2.323.123,3 tys. zł i stanowiły 93,1% wydatków ogółem:

- w dziale 852 *Pomoc społeczna* plan według ustawy budżetowej wyniósł 1.131.216 tys. zł, a w ciągu roku uległ zwiększeniu do 1.313.386,3 tys. zł (tj. o 16,1%). Wydatki zrealizowano w kwocie 1.278.726,4 tys. zł (46,3% wydatków części 85/24), która była niższa od planu po zmianach o 34.659,9 tys. zł, tj. o 2,6%. Niepełne wykonanie wydatków było spowodowane m.in. spadkiem liczby złożonych wniosków, niższą niż przewidywano liczbą osób kwalifikujących się do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, rosnącą liczbą odmów ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego oraz utraceniem przez część osób prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wskutek zmiany przepisów;
- w dziale 851 *Ochrona zdrowia* plan według ustawy budżetowej wyniósł 402.779 tys. zł, a w ciągu roku uległ zwiększeniu do 433.403,6 tys. zł (tj. o 7,6%). Wydatki zrealizowano w kwocie 432.525,2 tys. zł (15,7% wydatków części 85/24), która była niższa od planu po zmianach o 878,4 tys. zł, tj. o 0,2%. Wydatki te poniesiono m.in. na zespoły ratownictwa medycznego, składki na ubezpieczenie zdrowotne i świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, działalność wojewódzkiej i powiatowych stacji sanitarno – epidemiologicznych oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego, jak również inwestycje w szpitalach;
- w dziale 600 *Transport i łączność* plan według ustawy budżetowej wyniósł 36.568 tys. zł, a w ciągu roku uległ zwiększeniu do 363.128,1 tys. zł (tj. o 893%). Na powyższy wzrost składały się głównie środki z rezerw celowych na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (122.994,4 tys. zł) oraz na Drogową Trasę Średnicową – II Zachód (165.900 tys. zł). Wydatki zrealizowano w kwocie 360.761 tys. zł

Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, a 232 tys. zł dotyczyło przeniesień wydatków Kuratorium Oświaty); 8 zwiększeń planu dysponenta głównego ze środków 3 rezerw celowych na łączną kwotę 197.910,8 tys. zł.

¹⁹ Badaniem objęto wyroki, w związku z którymi pozyskiwanie środków z rezerw celowych miało miejsce po skierowaniu do dysponenta części wystąpienia pokontrolnego nr LKA – 4100-02-06/2013 z dnia 8 kwietnia 2013 r. (*Wykonanie w 2012 r. budżetu państwa – część 85/24 województwo śląskie*).

(13,1% wydatków części 85/24), która była niższa od planu po zmianach o 2.367,2 tys. zł, tj. o 0,7%. Największe kwoty niewykonanych wydatków w dziale 600 dotyczyły dotacji dla Samorządu Województwa Śląskiego na zadanie zlecone w zakresie wyrównywania przewoźnikom krajowym utraconych przychodów w związku z ulgowymi przejazdami (niewykonanie wydatków było spowodowane mniejszą niż zaplanowano liczbą osób korzystających z ulg) oraz dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych w zakresie usuwania skutków klęsk żywiołowych (niewykonanie wydatków wynikało z oszczędności uzyskanych po przeprowadzeniu przetargów oraz z ograniczenia zakresu prac);

- w dziale 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* plan według ustawy budżetowej wyniósł 226.310 tys. zł, a w ciągu roku uległ zwiększeniu do 251.935,9 tys. zł (tj. o 11,3%). Wydatki zrealizowano w kwocie 251.110,7 tys. zł (9,1% wydatków części 85/24), która była niższa od planu po zmianach o 825,2 tys. zł, tj. o 0,3%. Wydatki te poniesiono głównie na działalność wojewódzkiej i powiatowych komend Państwowej Straży Pożarnej;

(dowód: akta kontroli str. 119-165, 367-397, 415-416, 475-479, 652, 1055-1059, 1263-1266, 1323, 1979, 1981, 1992, 1994-1995, 1327)

2.1.1.1. Dotacje

W ustawie budżetowej (przed nowelizacją) zaplanowano: 1.582.689,6 tys. zł na dotacje celowe dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego (w tym 1.059.371,8 tys. zł dla gmin, 458.988,8 tys. zł dla powiatów i 64.329 tys. zł dla województwa), 208.534 tys. zł na dotacje celowe i podmiotowe dla jednostek innych niż jednostki samorządu terytorialnego²⁰ oraz 2.434 tys. zł na dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (przekazywane przez Urząd Ochrony Zabytków), natomiast 21.724,5 tys. zł pozostawiono w planie bez przypisania ich konkretnej jednostce samorządu terytorialnego na dotacje celowe dla tych jednostek²¹ oraz 3.250 tys. zł w ramach rezerwy dysponenta części.

(dowód: akta kontroli str. 73-74, 578-581, 1327)

Kwoty dotacji zostały zaplanowane z uwzględnieniem zadań zleconych wymienionych w załączniku nr 7 do ustawy budżetowej, z wyjątkiem 18 zadań, których nie zaplanowano na początku roku, gdyż: samorządy nie zgłosiły takich zapotrzebowań, nie było możliwości precyzyjnego ich zaplanowania ze względu na charakter zadania, bądź nie przyznano limitów środków na te zadania.

(dowód: akta kontroli str. 569-570, 1099-1148, 1260-1261)

W związku z przyjęciem projektu ustawy budżetowej oraz jej ogłoszeniem, w terminach określonych w art. 143 ust. 1 i art. 148 ustawy o finansach publicznych dysponent części przekazał jednostkom samorządu terytorialnego informacje o kwotach dotacji celowych oraz o kwotach dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami.

(dowód: akta kontroli str. 1327)

W ciągu roku budżetowego niepodzielone środki przeznaczono na: pokrycie kosztów związanych z wydawaniem zaświadczeń ADR i wtórników ADR kierowcom przewożącym towary niebezpieczne (100 tys. zł); ewidencję ludności, wydawanie dowodów osobistych i wykonywanie zadań należących do kierownika urzędu stanu cywilnego (255.200 tys. zł); opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne z budżetu państwa za osoby uprawnione (4.825 tys. zł); wypłatę odszkodowań za nieruchomości zajęte pod drogi publiczne i inne zadania związane z gospodarką nieruchomościami (3.410,7 tys. zł); ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usługi opiekuńcze, pomoc dla cudzoziemców, wynagrodzenia dla opiekunów prawnych i realizację rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (675 tys. zł); wydatki komend

²⁰ § 2820, 2830, 2840, 2580.

²¹ § 2010, 2110, 2210.

powiatowych Państwowej Straży Pożarnej (10.770 tys. zł na składki na ubezpieczenia społeczne, zwiększenie dobowych stanów etatowych oraz awarie i naprawy); odprawy emerytalne pracowników powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego (79,3 tys. zł). Z uwagi na nowelizację ustawy budżetowej oraz przeniesienia dokonywane w planie wydatków na podstawie art. 171 ustawy o finansach publicznych, pozostałe środki zostały niepodzielone.

(dowód: akta kontroli str. 1077-1078, 1137-1148)

Z rezerwy Wojewody Śląskiego, o której mowa w art. 140 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, w kwocie 3.250 tys. zł, rozdysponowano 3.244,4 tys. zł, z czego największe kwoty przeznaczono na wydatki bieżące i majątkowe komend wojewódzkiej i powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz zakup 11 samochodów dla 5 innych jednostek administracji zespolonej.

(dowód: akta kontroli str. 1189-1195)

W znowelizowanej ustawie budżetowej dotacje zaplanowano w wysokości 1.792.646 tys. zł, a łącznie z dotacjami na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – w wysokości 1.804.377 tys. zł. W ciągu roku budżetowego plan zwiększono do 2.519.469,2 tys. zł, w tym 1.437.274 tys. zł (57%) dotyczyło zadań bieżących i inwestycyjnych gmin, 771.425,5 tys. zł (30,6%) – powiatów, 91.412,8 tys. zł (3,6%) – województwa śląskiego, a 219.356,8 tys. zł (8,7%) dotyczyło pozostałych dotacji²².

(dowód: akta kontroli str. 119-165, 367-397)

Zgodnie z art. 170 ustawy o finansach publicznych, zmiany kwot dotacji celowych na zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego następowały w terminie do dnia 15 listopada 2013 r., a zmiany kwot dotacji na dofinansowanie zadań własnych - do dnia 30 listopada 2013 r., z wyjątkiem przypadków: dofinansowania zadań tych jednostek realizowanych w związku ze zdarzeniem losowym, finansowania zobowiązań Skarbu Państwa oraz uprzedniego udzielenia zapewnienia finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli str. 1327-1328)

Wykonane dotacje²³ wyniosły 2.466.116,9 tys. zł (97,9% planu po zmianach), w tym 1.393.829,4 tys. zł (56,5% wykonanych dotacji) dotyczyło zadań bieżących i inwestycyjnych gmin, 768.518,7 tys. zł (31,2%) – powiatów, 86.537,8 tys. zł (3,5%) – województwa śląskiego, a 217.231 tys. zł dotyczyło pozostałych dotacji (8,8%).

Największe kwoty wykonanych dotacji wystąpiły w działach: 852 *Pomoc społeczna* (1.278.726,4 tys. zł, tj. 51,9% wykonanych dotacji), 600 *Transport i łączność* (353.289,3 tys. zł, tj. 14,3%) 851 *Ochrona zdrowia* (346.921,7 tys. zł, tj. 14,1%) i 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa* (229.089,9 tys. zł, tj. 9,3%). W porównaniu z 2012 r. nastąpił wzrost dotacji o 227.628,4 tys. zł (tj. o 10,2%).

(dowód: akta kontroli str. 119-165, 367-397, 606-652)

Dysponent części zawarł na 2013 r. 1.333 umów dotacji w łącznej kwocie 519.522,7 tys. zł²⁴. W wyniku badania 50 umów dotacji w łącznej kwocie 266.549 tys. zł, w tym 24 umów dotacji na realizację zadań własnych w kwocie 42.002,1 tys. zł stwierdzono, że zawierały one wszystkie elementy określone w art. 150 lub w art. 151 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Dysponent przestrzegał również art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych

²² § 200x, 2580, 2680, 2720, 2730, 2810, 2820, 2830, 2840, 2870, 6230.

²³ Przekazane do jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów.

²⁴ W tym umowę z dnia 10 stycznia 2013 r. zawartą ze Śląskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Częstochowie na finansowanie zadań określonych w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. nr 251, poz. 2507 ze zm.).

bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80 % kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej.

(dowód: akta kontroli str. 474, 1163-1177)

W 2013 r., z uwagi na niewykorzystanie dotacji przez gminę Koniecpol, wydano jedną decyzję określającą kwotę do zwrotu w wysokości 525,9 tys. zł.. W pozostałych 38 przypadkach jednostki samorządu terytorialnego zwróciły dotacje w łącznej kwocie 662,6 tys. zł po obowiązujących terminach wraz z odsetkami.

(dowód: akta kontroli str. 656-661, 1328)

W wyniku badania pięciu tytułów dotacji, przeznaczonych na:

- 1) wypłacanie przez gminy świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (dział 852 *Pomoc społeczna*, (rozdział 85212),
- 2) finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (dział 852 *Pomoc społeczna*, rozdział 85203),
- 3) finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji potwierdzających prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni (dział 851 *Ochrona zdrowia*, rozdział 85195),
- 4) melioracje wodne (dział 010 Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01008),
- 5) wyrównywanie przewoźnikom wykonującym krajowe przewozy pasażerskie utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów (dział 600 *Transport i łączność*, rozdział 60003),

oraz analiz dotyczących efektów finansowania ww. zadań, prowadzonych przez dysponenta części 85/24, ustalono m.in. że:

1) Na wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego zaplanowano w 2013 r. środki w wysokości 889.678,7 tys. zł, z czego wykorzystano 860.929,3 tys. zł (96,8 %), tj. o 7.595,6 tys. zł więcej niż w 2012 r. (o 0,9 %).

(dowód: akta kontroli str. 1914)

Ilość wypłaconych zasiłków rodzinnych spadła do 3.063.280 w 2013 r. z 3.265.546 w 2012 r. (tj. o 6,2 %). Podobną spadkową tendencję odnotowano w wypłaconych jednorazowych zapomogach z tytułu urodzenia dziecka. W 2013 r. wypłacono 30.252, podczas gdy w 2012 r. - 42.390 (obniżenie o 28,6 %).

Wydatki na sfinansowanie składki z tytułu ubezpieczenia społecznego i ubezpieczenia zdrowotnego wyniosły 2013 r. 26.055,3 tys. zł, tj. wzrosły w porównaniu do 2012 r. o 7.610,6, a wysokość przeciętnej składki na świadczenia rodzinne wzrosła do 141,10 zł z 137,90 zł.

W 2013 r. wypłacono 475.647 świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a w 2012 r. - 476.531, przy czym na te świadczenia wydano odpowiednio 175.936,4 tys. zł i 168.574,9 tys. zł (tj. o 4,4 % więcej w 2013 r. w stosunku do 2012 r.). Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego pozostawała na podobnym poziomie i wynosiła odpowiednio 25.405 i 25.202 i rodzin. Natomiast przeciętna wysokość tego świadczenia wyniosła w 2013 r. - 369,90 zł, a w 2012 r. , 353,80 zł.

W Urzędzie gromadzono dane z zakresu liczby i rodzaju wypłaconych przez samorządy ww. świadczeń i analizowano potrzeby w tym zakresie, co pozwoliło na zapewnienie potrzeb w zakresie finansowania tych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 43-45, 1911-1914)

2) Na finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi zaplanowano w 2013 r. kwotę 13.162,2 tys. zł, wyższą niż w 2012 r. o 695,5 tys. zł (o 5,6 %),

a wykorzystano odpowiednio 13.098 tys. zł (99,5 % zaplanowanych wydatków) i 12.330,1 tys. zł (98,9 %).

(dowód: akta kontroli str. 1914)

W Urzędzie analizowano dane dotyczące liczby miejsc dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczby osób korzystających ze wsparcia itp. Urząd gromadził dane przekazywane przez kierowników środowiskowych domów samopomocy, m.in. dotyczące form i efektów prowadzonej działalności. Średnia miesięczna kwota dotacji na osobę korzystającą z usług ośrodka wsparcia (pobyt całodobowy) wyniosła w 2013 r. - 1.335 zł, podczas gdy w 2012 r. - 1.343,33 zł (tj. obniżyła się 0,6 %). Natomiast średnia miesięczna kwota dotacji na osobę korzystającą z pobytu dziennego wyniosła odpowiednio 1.135 zł i 1.143,33 zł (tj. obniżyła się o 0,8 %). Liczba osób korzystających z usług ośrodków wsparcia (średniorocznie) wzrosła do 557 w 2013 r. z 517 w 2012 r., tj. o 7,7 %. Ponadto wzrosła ilość miejsc w ośrodkach odpowiednio do 619 z 540 miejsc. W 2013 r. utworzono dwa nowe ośrodki: w powiecie myślowickim na 30 miejsc oraz w powiecie wodzisławskim na 35 miejsc, a w ośrodku w Bielsku-Białej liczbę miejsc zwiększono z 90 do 104 (o 14).

(dowód: akta kontroli str. 45-47, 51)

3) Na finansowanie kosztów wydawania przez gminy decyzji potwierdzających prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, zaplanowano w 2013 r. 706,5 tys. zł, a wykorzystano 691 tys. zł (97,8 % planu), tj. o 73,2 tys. zł więcej niż w roku poprzednim (o 11,8 %).

(dowód: akta kontroli str. 1914)

W ŚUW zbierano dane dotyczące, liczby wydanych decyzji oraz kosztów realizacji zadania, w rozbiciu na poszczególne jednostki. W 2013 r. wydanych zostało 6.303 decyzji, podczas gdy w 2012 r. 5.603, a kwota dotacji w przeliczeniu na jedną decyzję wyniosła odpowiednio 109,62 zł i 110,27 zł (tj. spadła w 2013 r. w stosunku do 2012 r. o 0,6 %)

(dowód: akta kontroli str. 32-40, 1918)

4) Dotacje dla Samorządu Województwa Śląskiego na melioracje wodne, zaplanowane na 2013 r. w wysokości 15.831,1 tys. zł wykorzystano w kwocie 13.159,3 tys. zł (83,1 %), tj. o 304,8 tys. zł niższej niż w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str.1914)

Dysponent posiadał sprawozdania złożone przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, w których przedstawiono dane m.in. z zakresu utrzymania cieków wodnych i urządzeń melioracyjnych wodnych podstawowych, w tym długości rzeki, wałów przeciwpowodziowych, innych oraz wysokość środków z podaniem źródeł ich pochodzenia (środki z budżetu państwa, środki z rezerwy celowej, środki samorządów). W latach 2012 i 2013 z otrzymanej dotacji sfinansowano odpowiednio konserwację: 535,8 km i 518,0 km cieków oraz 242,2 km i 247,4 km wałów przeciwpowodziowych. W Urzędzie gromadzono składane przez Samorząd Województwa Śląskiego kwartalne informacje z wykorzystania przekazanych przez wojewodę środków finansowych i analizowano wykonanie planów rzeczowo-finansowych, dotyczących zarówno utrzymania melioracji wodnych podstawowych jak i realizowanych inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 25-28, 1910, 77-79)

W okresie objętym kontrolą w tym zakresie, Wydział Kontroli przeprowadził jedną kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim i Śląskim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, obejmującą prawidłowość wykorzystania dotacji w latach 2007 – 2010. Pozytywnie oceniono wówczas dokonywanie wydatków w ramach przyznanej dotacji, zgodnie z przeznaczeniem oraz do wysokości wskazanej w planie finansowym, a także terminowe sporządzanie i przekazywanie sprawozdań Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej.

(dowód: akta kontroli str. 1917, 1920)

5) Dotacje na wyrównywanie przewoźnikom wykonującym krajowe przewozy pasażerskie utraconych przychodów z tytułu honorowania ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów zaplanowano w wysokości 29.000 tys. zł na 2013 r., a Samorząd Województwa Śląskiego wydatkował 27.958,9 tys. zł (96,4 % planu), tj. o 962,1 tys. zł mniej niż w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1914)

Nadzór nad realizacją ww. zadania prowadzony był poprzez weryfikację kwartalnych informacji składanych przez samorząd województwa. Dysponent części posiadał informacje o liczbie ulgowych przejazdów w poszczególnych kategoriach udzielonych ulg. W latach 2011 – 2013 sprzedano odpowiednio: 834.730 , 790.273 i 800.277 biletów ulgowych .

(dowód: akta kontroli str. 27, 29-31,1918)

Dysponent części gromadził dane i dokonywał niezbędnych analiz oraz monitorował efekty rzeczowe wszystkich ww. zadań.

2.1.1.2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych

W znowelizowanej ustawie budżetowej świadczenia na rzecz osób fizycznych zaplanowano w wysokości 1.883 tys. zł, a w ciągu roku budżetowego plan zwiększono do 3.767,9 tys. zł, w tym 1.199,2 tys. zł (31,8%) dotyczyło stypendiów dla uczniów, 1.138,4 tys. zł (30,2%) – wydatków osobowych niezaliczonych do wynagrodzeń (m.in. na okulary do pracy przy komputerze, napoje podczas upałów, odprawy pośmiertne, obuwie i odzież roboczą oraz umundurowanie), 920,7 tys. zł (24,4%) – zasądzonych rent.

Zrealizowane świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 3.719,3 tys. zł (98,7% planu po zmianach), w tym 1.199,2 tys. zł (32,2% wykonanych świadczeń) dotyczyło stypendiów dla uczniów, 1.109,7 tys. zł (29,8% wykonanych świadczeń) – wydatków osobowych niezaliczonych do wynagrodzeń, 902,1 tys. zł (24,3% wykonanych świadczeń) – zasądzonych rent. Największe kwoty wykonanych wydatków wystąpiły w działach 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza* (1.199,2 tys. zł, tj. 32,2%), 851 *Ochrona zdrowia* (1.037,3 tys. zł, tj. 27,9%) i 750 *Administracja publiczna* (565,1 tys. zł, tj. 15,2%). W porównaniu z 2012 r. nastąpił wzrost świadczeń na rzecz osób fizycznych o 94,3 tys. zł (tj. o 2,6%).

(dowód: akta kontroli str. 542, 1073 - 1074)

2.1.1.3. Wydatki bieżące

W znowelizowanej ustawie budżetowej wydatki bieżące zaplanowano w wysokości 245.717 tys. zł, a łącznie z wydatkami bieżącymi na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – w wysokości 248.839 tys. zł. W ciągu roku budżetowego plan zwiększono do 286.240,7 tys. zł, w tym 218.441,4 tys. zł (76,3%) dotyczyło wynagrodzeń i pochodnych, 47.909,9 tys. zł (16,7%) – zakupu towarów i usług, a 19.889,3 tys. zł (7%) – pozostałych wydatków²⁵.

Zrealizowane wydatki bieżące wyniosły 279.631,8 tys. zł (97,7% planu po zmianach), w tym 216.023,4 tys. zł (77,3% wykonanych wydatków bieżących) dotyczyło wynagrodzeń i pochodnych, 45.858,6 tys. zł (16,4% wykonanych wydatków bieżących) – zakupu towarów i usług, a 17.749,8 tys. zł (6,3% wykonanych wydatków bieżących) – pozostałych wydatków. Największe kwoty wykonanych wydatków bieżących wystąpiły w działach 851 *Ochrona zdrowia* (84.003,7 tys. zł, tj. 30%), 750 *Administracja publiczna* (80.799,3 tys. zł, tj. 28,9%) oraz 010 *Rolnictwo i łowiectwo* (48.347,7 tys. zł, tj. 17,3%). W porównaniu z 2012 r. nastąpił spadek wydatków bieżących o 2.998,1 tys. zł (tj. o 1,1%).

(dowód: akta kontroli str. 119-165, 652)

Zaplanowane wydatki na wynagrodzenia w wysokości 172.908,5 tys. zł²⁶ zrealizowano w wysokości 171.712,0 tys. zł (tj. 99,3% planu po zmianach).

²⁵ § 440x, 441x, 442x, 4430, 4440, 4480, 4510, 452x, 4530, 455x, 4580, 4590, 4600, 4610, 470x, 4810.

²⁶ W tym środki na dodatkowe wynagrodzenie.

Przeciętne wynagrodzenie²⁷ w 2013 r. w części 85/24 - województwo śląskie wynosiło 3.700,37 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2012 r. było wyższe o 46,22 zł (o 1,0%), natomiast przeciętne wynagrodzenie w Urzędzie wynosiło 4.290 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2012 r. było wyższe o 17 zł (0,4%).

(dowód: akta kontroli str. 1921-1941)

Zatrudnienie na koniec okresu sprawozdawczego²⁸ w 2013 r. w części 85/24 wyniosło 3.930 osoby i było wyższe o 2 osoby w porównaniu do zatrudnienia w 2012 r. Natomiast przeciętne zatrudnienie w 2013 r. wyniosło 3.867 osób i było niższe o 56 osoby od przeciętnego zatrudnienia w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1923,1942-1955)

2.1.1.4. Wydatki majątkowe

W znowelizowanej ustawie budżetowej na 2013 r. wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 12.370 tys. zł, a łącznie z wydatkami majątkowymi na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – w wysokości 14.859 tys. zł. W ciągu roku budżetowego plan zwiększono do 348.071,7 tys. zł, z tego: 333.320,9 tys. zł (95,8%) dotyczyło jednostek samorządu terytorialnego, 14.706,8 tys. zł (4,2%) – jednostek administracji zespolonej i 44 tys. zł (0,0%) – jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych.

Zrealizowane wydatki majątkowe wyniosły 343.196,5 tys. zł (98,6% planu po zmianach), z tego 329.206,7 tys. zł (tj. 95,9% wykonanych wydatków majątkowych) dotyczyło jednostek samorządu terytorialnego, 13.947,9 tys. zł (4,1%) – jednostek administracji zespolonej i 41,9 tys. zł (poniżej 0,1%) – jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. W poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej zrealizowano od 85,7% do 100% wydatków zaplanowanych. Największe kwoty wydatków majątkowych wystąpiły w działach: 600 *Transport i łączność* (287.145,2 tys. zł, tj. 83,7% wykonanych wydatków majątkowych), 010 *Rolnictwo i łowiectwo* (18.718,7 tys. zł, tj. 5,5%) oraz 851 *Ochrona zdrowia* (14.280,2 tys. zł, tj. 4,2%).

(dowód: akta kontroli str. 75-76)

I tak, w powyższych działach wystąpiły największe kwoty dotacji przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego na inwestycje i zakupy inwestycyjne:

1) w dziale 600:

- 165.900 tys. zł na Drogową Trasę Średnicową II – zachód na terenie miast Zabrze i Gliwice,
- 85.626,7 tys. zł, na inwestycje drogowe związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych,
- 32.493,1 tys. zł na budowę i przebudowę publicznych dróg gminnych i powiatowych oraz w miastach na prawach powiatu w ramach *Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011*,
- 2.259,3 tys. zł na przebudowę ul. Strzelców Bytomskich w Bytomiu,
- 824,2 tys. zł na przebudowę skrzyżowania ul. Obrzeźna Zachodnia – Pukowca – Wybickiego w Mysłowicach,

2) w dziale 010:

- 10.012,5 tys. na inwestycje realizowane przez województwo śląskie w ramach *Programu ochrony przez powodzią w dorzeczu górnej Wisły*,
- 4.970,8 tys. zł na współfinansowanie i wydatki niekwalifikowalne w ramach działań pn. *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów oraz Poprawianie i rozwijanie infrastruktury*

²⁷ Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

²⁸ W przeliczeniu na pełne etaty.

związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi (PROW),

- 1.836 tys. zł na inwestycje w zakresie melioracji wodnych realizowane przez województwo śląskie (przebudowa, nadbudowa, rozbudowa wałów przeciwpowodziowych, regulacja koryt rzek, zabezpieczenie przeciwpowodziowe),
- 396,1 tys. zł na zagospodarowanie poscaleniowe – budowę i urządzenie funkcjonalnej sieci dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych oraz dojazdów do zabudowań gospodarczych w gminie Pietrowice Wielkie,

3) w dziale 851:

- 10.000 tys. zł na modernizację i rozbudowę Pawilonu Diagnostyczno – Zabiegowego w Szpitalu Chirurgii Urazowej w Piekarach Śląskich,
- 2.072,1 tys. zł na przebudowę Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii oraz Centralnej Sterylizatorni Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Jastrzębiu Zdroju,
- 1.645,6 tys. zł na regionalny ośrodek szpitalny w Bytomiu.

(dowód: akta kontroli str. 454-470, 563-568)

Spośród jednostek administracji zespolonej największe wydatki majątkowe zrealizowały:

1) Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej²⁹ – 7.303,8 tys. zł (52,4% wydatków majątkowych jednostek administracji zespolonej), w tym największe wydatki poniesiono na:

- 1.230 tys. zł na termomodernizację i przebudowę wejścia głównego w budynku KWPS (§ 6050);
- 4.044,7 tys. zł na 14 samochodów specjalistycznych do walki z zagrożeniami środowiska naturalnego, 650 tys. zł – na samochód specjalny i kontener proszkowy, 398,4 tys. zł – na dwa – urządzenia do łączenia sieci internetowych i system centralnego zarządzania siecią VPN (§ 6060);
- 709,8 tys. zł stanowiło współfinansowanie projektów pn. *Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i chemicznego* oraz pn. *Usprawnianie ratownictwa na drogach etap II i III* (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013³⁰), w ramach których zakupiono dwa samochody ratownictwa technicznego, dwa samochody pożarnicze, samochód gaśniczy oraz zestawy narzędzi ratowniczych (§ 6069);

2) ŚUW – 3.583 tys. zł (25,7% wydatków majątkowych jednostek administracji zespolonej), w tym największe wydatki poniesiono na:

- 556,5 tys. zł na wymianę wind w budynku Urzędu, a 654,7 tys. zł – na rozbudowę i modernizację monitoringu (§ 6050);
- 874,2 tys. zł na sprzęt informatyczny i łączności, 715,6 tys. zł – na Wojewódzkie Centrum Powiadomiania Ratunkowego (§ 6060), a 176,4 tys. zł – na dwa samochody terenowe na potrzeby Państwowej Straży Rybackiej i Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;
- 162,5 tys. zł stanowiło współfinansowanie projektów realizowanych: w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013³¹ pn. *Elektroniczna Platforma Pracy Śląskiej Administracji Zespolonej* oraz w ramach POIŚ pn. *Budujemy miasteczka ruchu drogowego* i pn. *Termomodernizacja budynku Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego przy ul. Powstańców 41a w Katowicach* (§ 6059).

---

²⁹ Zwana dalej KWPS.

³⁰ Zwanego dalej POIŚ.

³¹ Zwanego dalej RPO WSL.

Ponadto wydatki na inwestycje budowlane realizowały: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w kwocie 339,3 tys. zł (przebudowa i modernizacja budynku) oraz Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w kwocie 267,7 tys. zł (termomodernizacja budynków stacji wojewódzkiej w Katowicach i stacji powiatowej w Sosnowcu).

(dowód: akta kontroli str. 431-452)

W 2013 r., nastąpił w porównaniu z 2012 r. wzrost wydatków majątkowych o 91.423,1 tys. zł (tj. o 36,3%). Było to spowodowane głównie zwiększeniem wydatków (o 113.173,4 tys. zł) w dziale 600 na inwestycje w zakresie dróg publicznych w gminach, powiatach i miastach na prawach powiatu (w tym na Drogową Trasę Średnicową) oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

(dowód: akta kontroli str. 1053, 1070-1071)

2.1.2. ŚUW – dysponent III stopnia

Pierwotny plan wydatków ŚUW wprowadzony na podstawie ustawy budżetowej wynosił 92.868 tys. zł. Plan ten został zwiększony o kwotę (per saldo) 3.943,7 tys. zł (tj. do 96.811,7 zł). Zwiększenie to wynikało z podziału rezerw celowych budżetu państwa o kwotę 5.953,1 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na:

- utrzymanie i funkcjonowanie systemu powiadamiania ratunkowego (2.900,5 tys. zł);
- sfinansowanie zobowiązań wynikających z zasądzonych wyroków sądowych (1.530,8 tys. zł);
- ubezpieczenie społeczne pracowników w związku z podniesieniem wysokości składki rentowej o 2% (740,1 tys. zł).

Z przyznanej z rezerw celowych kwoty wykorzystano 4.658,1 tys. zł (tj. 78 %). Niewykorzystana część rezerw dotyczyła realizacji zadań związanych z systemem powiadamiania ratunkowego. Na ten cel (w tym doposażenie WCPR) zostało przeznaczonych w sumie 2.900,5 tys. zł, z czego wydatkowano 1.606,5 zł (tj. 55%), w podziale na wynagrodzenia osobowe i pochodne od wynagrodzeń oraz wynagrodzenia bezosobowe: 522,2 tys. zł (46% przyznanych środków), wydatki bieżące (bez wynagrodzeń) 372,5 tys. zł (60,7% przyznanych środków) oraz wydatki majątkowe 711,8 tys. zł (61,9% przyznanych środków).

Przyczynami niewykorzystania pełnej kwoty rezerwy, były m.in.:

- niezatrudnienie zakładanej liczby osób stanowiących personel operatorski WCPR pomimo wielokrotnie ponawianej procedury naboru (kandydaci nie przechodzili z wynikiem pozytywnym procedur badania wymaganych kompetencji);
- oszczędności wynikłe z tytułu bieżącej obsługi teleinformatycznej oraz obsługi w zakresie pozostałej infrastruktury technicznej WCPR siłami personelu technicznego ŚUW, bez zatrudniania dodatkowych pracowników na umowę zlecenia;
- długotrwałe i skomplikowane procedury przygotowania i przeprowadzenia stosownych postępowań przetargowych, które nie pozwoliły na wyłonienie wykonawców zadań inwestycyjnych (m.in. związanych z zaprojektowaniem i wykonaniem systemu nadzoru nad technicznymi systemami WCPR) oraz mniejsze od szacowanych kwoty faktycznie uzyskane w wyniku przeprowadzonych procedur przetargowych.

Pozostałe środki pochodzące z rezerw celowych w wysokości 3.051,6 tys. zł zostały w całości wydatkowane, przede wszystkim na sfinansowanie zobowiązań wynikających z wyroków sądowych, ubezpieczenie społeczne pracowników w związku z podniesieniem wysokości składki rentowej o 2% oraz wydatki Wojewódzkiej Komisji Orzekania o Zdarzeniach Medycznych.

W wyniku badania wykorzystania przez ŚUW środków z rezerw celowych w kwocie 3.031,1 tys. zł (tj. 65% kwoty wydatkowanych środków) ustalono, że zwiększenia te wynikały z potrzeb jednostki i przeznaczone były na realizację niezbędnych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 1956-1962; 1971-1982)

Wydatki ŚUW wyniosły 93.375,1 tys. zł i stanowiły 3,4% wydatków w części 85/24 oraz były niższe od wydatków w 2012 r. o 2%.

W wyniku badania wydatków w kwocie 11.540,4 tys. zł, tj. 12,4% wydatków ŚUW, w tym wydatków majątkowych w kwocie 2.819,8 tys. zł, które stanowiły 24% badanej próby ustalono, że ŚUW dokonywał wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami, oszczędnie gospodarując przyznanymi środkami, za wyjątkiem dwóch wydatków przedstawionych w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego (91.4 tys. zł). Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem m.in. na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (70% wydatków), zakup towarów i usług (17% wydatków) oraz zakup składników majątkowych (4% wydatków).

(dowód: akta kontroli str.1989-2009)

Badanie 5 przeprowadzonych przez ŚUW postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na kwotę 2.490,7 tys. zł (wartość umów), z czego trzy – w trybie z wolnej ręki³² i dwa – w trybie przetargu nieograniczonego³³, wykazało, że zostały one przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁴. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego³⁵, a rozliczenia finansowe prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. W 2013 r. na realizację tych umów wydatkowano łącznie 1.282,1 tys. zł. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary i usługi.

(dowód: akta kontroli str. 1593-1669)

Urząd zrealizował wniosek pokontrolny NIK z 2012 r. dotyczący wykorzystania rachunku sum na zlecenie wyłącznie dla krajowych środków finansowych służących do finansowania zadań, w tym inwestycji, realizowanych wspólnie lub zleconych do wykonania państwowej jednostce budżetowej przez inne jednostki organizacyjne, ze środków zlecniodawcy. W dniu 30 lipca 2013 r. zawarto umowę z Narodowym Bankiem Polskim na prowadzenie rachunku bankowego pomocniczego sum depozytowych. W dniu 4 września 2013 r. dokonano przelewu kwoty sum depozytowych w wysokości 138,5 tys. zł na nowy rachunek bankowy, w związku z czym, od tego dnia, rachunek sum na zlecenie wykorzystywany jest zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str.2315-2337)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, dotyczącej wydatków budżetowych ŚUW, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) ŚUW udzielił zamówień publicznych zawierając w czerwcu i lipcu 2012 r. trzy umowy w łącznej kwocie 151,6 tys. zł, na usługi ubezpieczenia floty (OC, AC, ASS) oraz mienia. Zawarcie dwóch z nich, na łączną kwotę 91,4 tys. zł³⁶, nie było poprzedzone przeprowadzeniem procedury przewidzianej w ustawie pzp, pomimo iż łączna kwota wydatków z tytułu tych zamówień przewyższała wyrażoną w złotych równowartość 14 tys. euro, a tym samym naruszono art. 32 ust 2 ustawy pzp, który stanowi, że

³²Awaryjna wymiana pionów wody zimnej i kanalizacji sanitarnej w budynku ŚUW, Usługa serwisowa zintegrowanego systemu informatycznego klasy ERP na okres roku oraz Zakup nadzoru autorskiego dla systemów informatycznych: System Rozliczania Mandatów Karnych TBD-MK „Mandaty Karne”, Internetowy System Ewidencji Mandatów i-SEM funkcjonujących w Oddziale Dochodów Budżetowych Urzędu.

³³Dostawa materiałów biurowych do Wydziałów Urzędu oraz Usługi kompleksowego utrzymania czystości w budynkach ŚUW.

³⁴Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm., zwanej dalej ustawą pzp.

³⁵Dz. U. nr 223, poz. 1458.

³⁶umowę z dnia 20 czerwca 2013r. nr UG500GL2125/13/BUK na ubezpieczenie OC floty należącej do Urzędu na okres od 20 czerwca 2013 r. do 19 czerwca 2014 r., kwota wydatku z ww. umowy wynosiła 35,1 tys. zł oraz polisę z dnia 27 czerwca 2013r. nr 436000018952 na ubezpieczenie majątku ŚUW na kwotę 56,3 tys. zł.

zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości.

(dowód: akta kontroli str. 2455-2497)

Wyjaśniając przyczyny pominięcia trybów określonych w ustawie Pzp, przy udzielaniu przedmiotowych zamówień, Z-ca Dyrektora Biura Inwestycji, Zamówień Publicznych i Logistyki³⁷ Małgorzata Książek-Grelewicz, wskazała, iż „w każdym przypadku, kiedy podjęta została decyzja o realizacji wniosku poza ustawą, kwota konkretnej usługi (opisanej za pomocą właściwego kodu CPV) nie przekraczała kwoty 14 tys. euro”.

(dowód: akta kontroli str. 2361-2368)

Natomiast Dyrektor Biura Inwestycji Katarzyna Wienczek wyjaśniła, że wniosek dotyczący umowy na obowiązkowe ubezpieczenie OC nie był realizowany w trybie ustawy pzp, gdyż „...szacowana kwota wydatku była niższa niż 14 tys. euro, (...) poprzednia polisa kończyła się 19 czerwca 2013 r., a pismo ze zgodą na samodzielną realizację zamówień publicznych w zakresie zakupu ubezpieczenia komunikacyjnego pojazdów oraz ubezpieczenia majątku otrzymano 17 czerwca 2013 (data wpływu do Urzędu), pomimo, iż pismo Wojewody do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z prośbą o wyrażenie zgody na samodzielny zakup ubezpieczenia zostało wysłane 21 maja 2013 r. Ponadto postępowanie miało pierwotnie zostać przeprowadzone przez CUW³⁸, jednak w zakładanym wcześniej terminie nie zostało rozstrzygnięte. Na interwencje telefoniczne (okres ubezpieczenia komunikacyjnego dobiegał końca) otrzymywano informacje, że postępowanie jest w toku. Po otrzymaniu telefonicznej informacji, iż postępowanie nie zostanie rozstrzygnięte przed terminem zakończenia poprzedniej polisy, zwróciliśmy się pisemnie o wyrażenie zgody na samodzielny zakup ubezpieczenia (pismo z dnia 21.05.2013r.). W związku z pilnością zamówienia oraz okolicznościami wymienionymi wcześniej podjęto decyzję o realizacji ww. wydatku poza ustawą Pzp.”

(dowód: akta kontroli str. 2369-2370)

Zdaniem NIK, powyższe wyjaśnienia nie mogą stanowić wystarczającego usprawiedliwienia dla odstąpienia od udzielenia zamówienia na ww. usługi z zastosowaniem przepisów ustawy pzp. W świetle art. 32 ust. 2 w zw. z art. 32 ust. 1 oraz art. 32 ust. 4 ustawy pzp, wartość ww. zamówień winna zostać zsumowana przez zamawiającego ze względu na:

- tożsamość przedmiotową zamówienia (usługi tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu),
- tożsamość czasową zamówienia – wnioski o wyrażenie zgody na realizację wydatku złożone zostały tego samego dnia 12 czerwca 2013 r., co oznacza, że Zamawiający w tym samym czasie podjął decyzję o zamówieniu wszystkich usług,
- możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę – w wyniku realizacji wniosków, usługi były realizowane przez jednego wykonawcę,

a zamówienie powinno być udzielone w trybie określonym w ustawie pzp.

Ponadto, umowy ubezpieczenia są umowami cyklicznymi i można było przewidzieć konieczność takiego zamówienia. Podkreślić należy, że w roku poprzednim, ŚUW w równie późnym terminie otrzymał zgodę na samodzielną realizację zamówienia (na 13 dni przed zakończeniem obowiązywania okresu ubezpieczenia). Zważywszy na ww. okoliczności w 2013 r. należało dołożyć wszelkich starań, aby ewentualna zgoda na samodzielną realizację zamówienia została wydana w okresie umożliwiającym przeprowadzenie procedur przetargowych zgodnie z ustawą pzp.

(dowód: akta kontroli str. 2398-2402)

2) W przypadku trzech zamówień na usługi ubezpieczeniowe o łącznej wartości 146,6 tys. zł (w tym dwóch opisanych powyżej) ŚUW nie posiadał pisemnych umów podpisanych i zaakceptowanych przez wszystkie wymagane osoby oraz zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Umów³⁹, podczas gdy:

³⁷ Zwane dalej Biurem Inwestycji

³⁸ Centrum Usług Wspólnych

³⁹ Zwanym dalej CRU.

- zgodnie z *Procedurą dokonywania wydatków w ramach planu finansowego dysponenta III stopnia*⁴⁰, w przypadku jednorazowego zakupu usług przewyższającego kwotę 3 tys. zł umowa winna być zawarta w formie pisemnej,
- zgodnie z § 69 ust. 1 *Regulaminu ŚUW*⁴¹, przy podpisywaniu umów cywilnoprawnych wymagane było łączne działanie Dyrektora Generalnego (lub upoważnionej przez niego osoby) i dyrektora właściwego merytorycznie wydziału,
- zgodnie z § 69 ust. 3 pkt 1 i 2 i ust. 5 *Regulaminu ŚUW* umowa wymagała akceptacji m.in. radcy prawnego i głównego księgowego oraz rejestracji w CRU.

Dwie polisy (ubezpieczenie majątku ŚUW) o wartościach 55,2 tys. zł i 56,3 tys. zł⁴² zostały podpisane jednoosobowo odpowiednio przez Dyrektora Biura Inwestycji i jej zastępcę, natomiast umowę ubezpieczenia OC floty ŚUW, skutkującą wydatkiem w kwocie 35,1 tys. zł⁴³, podpisała tylko druga z ww. osób. Powyższe dokumenty nie zostały zaakceptowane przez radcę prawnego i głównego księgowego, jak również nie zostały zarejestrowane w CRU.

(dowód: akta kontroli str. 2416-2497, 2498-2506)

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Generalnego ŚUW „... w Urzędzie nie przewidziano wyjątków od stosowania zapisów § 69 ust. 1 *Regulaminu* (...) polegających na upoważnieniu tylko jednej osoby do działania w imieniu Urzędu, tj. jednoosobowego podpisania umowy generalnej nr UG500GL2125/13/BUK. W przypadku podpisywania polis ubezpieczeniowych, które w myśl art 809 §1 i 2 Kodeksu Cywilnego są jedynie dokumentem potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia, zasady określone w § 69 *Regulaminu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego* dotyczące podpisywania umów cywilnoprawnych nie miały zastosowania”.

NIK zwraca uwagę, że co prawda postanowienia art. 809 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁴⁴ nie zastrzegają dla ważności umowy ubezpieczenia formy pisemnej, to jednakże forma taka była wymagana, zgodnie z zasadami określonymi w *Procedurze wydatkowania*.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie NIK, w przypadku ww. zamówień publicznych zawiodły procedury kontroli. Cytowane wyżej postanowienia aktów kierownictwa wewnętrznego, będących instrumentem obowiązującego w ŚUW systemu kontroli zarządczej, powinny służyć zapewnieniu realizacji celów jednostki w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Delegowanie uprawnień do podejmowania decyzji w sprawach bieżących nie zwalnia z obowiązku sprawowania nadzoru nad ich wykonywaniem, w tym m.in. formą i trybem składania oświadczeń woli w imieniu jednostki, skutkujących zaciągnięciem zobowiązań finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 2389-2392)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

2.2.1. Dysponent części

Dysponent części 85/24 opracował dokumenty planistyczne dotyczące wydatków budżetu środków europejskich zgodnie z zasadami określonymi w nocie budżetowej. W ustawie budżetowej zaplanowano powyższe wydatki w kwocie 19.237 tys. zł, w tym:

- 114 tys. zł (dział 801 *Oświata i wychowanie*) na projekt realizowany przez Kuratorium Oświaty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013⁴⁵ pn. *Mam pracę w regionie*, - mam pracę w regionie,

⁴⁰ Procedura wprowadzona zarządzeniem Dyrektora Generalnego nr 110.1.5.2012 z dnia 20 stycznia 2012 r., zwana dalej *Procedurą wydatkowania*.

⁴¹ Regulamin wprowadzony zarządzeniem 180/09 Wojewody Śląskiego z dnia 1 lipca 2009 r.

⁴² Polisy: nr 436000005966 z dnia 1 stycznia 2013 r. i nr 436000018952 z dnia 27 czerwca 2013 r.

⁴³ Umowa nr UG500GL2125/13/BUK z dnia 20 czerwca 2013 r.

⁴⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 121.

⁴⁵ Zwanego dalej POKL.

- 19.123 tys. zł (dział 010 *Rolnictwo i łowiectwo*) na realizowane w ramach PROW działania: pn. *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez scalanie gruntów* (7.198 tys. zł - dotacja dla powiatów) oraz *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi* (11.925 tys. zł - dotacja dla Samorządu Województwa Śląskiego).

(dowód: akta kontroli str. 1239-1259,1322, 1328)

Budżet środków europejskich w części 85/24 uległ zwiększeniu o kwotę 7.210,4 tys. zł (per saldo), w związku z podziałem rezerwy celowej (poz. 98). Minister Finansów wydał 12 decyzji (w tym dwie korygujące), zwiększających wydatki o:

- 4.022,5 tys. zł (dział 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*) na projekty realizowane przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w ramach POIiŚ pn. *Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i chemicznego* (2.345,2 tys. zł) oraz pn. *Usprawnianie ratownictwa na drogach etap II i III* (1.677,2 tys. zł),
- 1.524,5 tys. zł (dział 900 *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*) na projekt realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach RPO WSL pn. *Doskonalenie systemu zarządzania środowiskiem poprzez zakup i modernizację sprzętu pomiarowo - badawczego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach*,
- 923,8 tys. zł (dział 750 *Administracja publiczna*) na projekty realizowane przez ŚUW w ramach RPO WSL pn. *Elektroniczna Platforma Pracy Śląskiej Administracji Zespólonej* (424 tys. zł) oraz w ramach POIiŚ pn. *Budujemy miasteczka ruchu drogowego* (467,5 tys. zł) i pn. *Termomodernizacja budynku Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego przy ul. Powstańców 41a w Katowicach* (32,3 tys. zł),
- 739,6 tys. zł (dział 801 *Oświata i wychowanie*) na projekt realizowany przez Kuratorium Oświaty w ramach POKL pn. *Mam zawód - mam pracę w regionie*.

W powyższych przypadkach nie wystąpiły opóźnienia we wnioskowaniu o podział rezerwy celowej, powodujące zwłokę w realizacji wydatków. Pięć przeniesień wydatków z listopada 2013 r. w łącznej kwocie 7.726,9 tys. zł, objętych szczegółowym badaniem, dokonano zgodnie z art. 171 ust. 1 i art. 194 ust. 6 ustawy o finansach publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 68-71, 470-471, 576-577)

Po zmianach planowane wydatki z budżetu środków europejskich w części 85/24 wyniosły 26.447,4 tys. zł.

Zrealizowane wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 19.170,6 tys. zł, co stanowiło 72,5% planu po zmianach i 99,7% kwoty przyjętej w ustawie budżetowej. W poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej poniesiono wydatki w wysokości: 11.859,6 tys. zł (w dziale 010), 4.022,5 tys. zł (w dziale 754), 1.517,7 tys. zł (w dziale 900), 920,9 tys. zł (w dziale 750) i 850 tys. zł (w dziale 801), co stanowiło odpowiednio 62%, 100%, 99,6%, 99,7% i 99,6% planu po zmianach. Niskie wykonanie wydatków w dziale 010 *Rolnictwo i łowiectwo* spowodowane było:

- opóźnieniem w wyborze wykonawcy, uzyskaniem oszczędności w związku z przeprowadzonym postępowaniem przetargowym na wykonanie robót budowlanych, niewywiązaniem się wykonawcy z wykonania elementu operatu geodezyjnego oraz warunkami pogodowymi skutkującymi zmianą terminu zakończenia robót – w przypadku działania pn. *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi*;
- zmianami wprowadzonymi na wniosek powiatów częstochowskiego i raciborskiego w harmonogramach rzeczowo – finansowych będących aneksami do decyzji Marszałka Województwa Śląskiego o przyznaniu pomocy w ramach działania pn. *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa*

przez scalanie gruntów, wynikającymi z uzyskania oszczędności w związku z przeprowadzonymi postępowaniami przetargowymi oraz z przesunięcia na 2014 r. niektórych prac dotyczących zagospodarowania poscaleniowego przez powiat zawierciański.

Z uwagi na nadmiar posiadanych środków dysponent części 85/24 podjął decyzje o blokowaniu planowanych wydatków z budżetu środków europejskich w ramach PROW w łącznej kwocie 7.164,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 65, 1004, 1026-1028, 1159-1160, 1322)

Dysponent monitorował płatności jednostek administracji zespolonej w ramach budżetu środków europejskich generując raporty za pomocą systemu *BGK – zlecenia*. Spośród tych jednostek tylko Kuratorium Oświaty posiadało rachunek pomocniczy wydatków ze środków europejskich i w związku z tym przekazywało dysponentowi głównemu dane dotyczące wpływów i wypływów środków, wg stanu na koniec każdego miesiąca (saldo wynosiło 0). Łączna kwota wydatków dokonanych z tego rachunku wyniosła 132,9 tys. zł, co było zgodne z danymi wykazanymi przez Kuratorium Oświaty w rocznych sprawozdaniach Rb-28 UE i Rb-28 Programy.

(dowód: akta kontroli str. 1322, 1328-1329)

2.2.2. ŚUW – dysponent III stopnia

W wyniku badania zmian w planie wydatków z budżetu środków europejskich ŚUW (zwiększenie ze środków rezerwy celowej o 923,8 tys. zł) stwierdzono, że zostały one wprowadzone do planu na podstawie 5 decyzji (4 zwiększających, jednej korygującej) i były zgodne z ich treścią. Nie stwierdzono przypadków, aby zmiany nie były celowe oraz nie wynikały z faktycznych potrzeb jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 2287-2289, 2307-2314)

W wyniku badania wszystkich faktur dotyczących trzech projektów realizowanych przez ŚUW na kwotę 920,8 tys. zł stwierdzono, że kwoty wynikające z tych faktur były zgodne z kwotami wynikającymi ze zleceń płatności, przekazywanych do Banku Gospodarstwa Krajowego zgodnie z harmonogramem, w terminach umożliwiających ich realizację przed upływem terminów płatności wynikających z faktur. Opóźnienia w realizacji zleceń płatności nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str.2287-2301)

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu faktycznego

Objęte szczegółowym badaniem kontrolnym roczne sprawozdania jednostkowe ŚUW oraz sprawozdania łączne:

- Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych,
- Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych,
- Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
- Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,
- Rb-28 Programy WPR z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,
- Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,

- Rb-28 UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej,
- Rb-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym,

jak również sprawozdania za IV kwartał 2013 r.:

- Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych,
- Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji,

zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów: z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁴⁶, z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁴⁷ oraz z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁴⁸.

(dowód: akta kontroli str. 96-206, 472)

3.1. Dysponent części

Łączne sprawozdania budżetowe dysponenta przekazują prawdziwy obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań w 2013 r. Kwoty wykazane w tych sprawozdaniach są zgodne z danymi wynikającymi z podsumowania sprawozdań jednostkowych, sprawdzonych pod względem formalno – rachunkowym. Wykazane w sprawozdaniu Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 284.943,7 tys. zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykonane wykazano w kwocie 2.763.415,8 tys. zł, która była zgodna z kwotą ujętą w sprawozdaniu Rb-28.

(dowód: akta kontroli str. 96-206, 472)

3.2. ŚUW – dysponent III stopnia

Sprawozdania jednostkowe ŚUW Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-28 UE, Rb-28 Programy, Rb-Z, Rb-BZ1 sporządzono rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty w nich wykazane są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W sprawozdaniu Rb-N stwierdzono nieprawidłowość polegającą na wykazaniu należności z tytułu kosztów upomnień, co opisano poniżej, jednak z uwagi na skalę tej nieprawidłowości NIK uznaje, że sprawozdanie sporządzono prawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 1710-1905)

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 73.460,1 tys. zł i były równe kwocie wykazanej w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazano w kwocie 93.375,1 tys. zł, która była zgodna z kwotą ujętą w sprawozdaniu Rb-28. Podany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Katowicach w dniu 30 stycznia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1710-1711, 1892)

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130-02 Rachunek bieżący jednostki - dochody. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 1712-1727, 1893)

⁴⁶ Dz. U. nr 20, poz. 103.

⁴⁷ Dz. U. nr 43, poz. 247 ze zm., zwanego dalej rozporządzeniem MF w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

⁴⁸ Dz. U. nr 298, poz. 1766.

Kwota wydatków ogółem, wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28, była zgodna z zapisami na koncie 130-01 Rachunek bieżący jednostki - wydatki i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. z Ministerstwa Finansów. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 1728-1754, 1894-1896)

W sprawozdaniu Rb-Z za IV kwartał 2013 r. wykazano zobowiązania wymagalne w wysokości 3.172,3 tys. zł., które wynikały z ewidencji w ujęciu analitycznym na kontach 201-01-014 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami-zobowiązania wymagalne” oraz 240-01-010 „Inne pozostałe rozrachunki”.

(dowód: akta kontroli str. 1804-1809, 1902)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, dotyczącej rocznych sprawozdań ŚUW, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W części N4 sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2013 r. wykazano koszty upomnienia w wysokości 408,60 zł, czym naruszono § 12 ust. 4 załącznika nr 9 do rozporządzenia MF w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych, zgodnie z którym do należności nominalnej nie należy doliczać odsetek, opłat prolongacyjnych oraz innych należności ubocznych. Skutkiem tej nieprawidłowości było zawyżenie w sprawozdaniu kwoty należności, jednakże z uwagi na skalę zawyżenia (poniżej 0,001% należności wykazanych w sprawozdaniu), nie miało to istotnego wpływu na obraz sprawozdawczy .

Zastępca Głównego Księgowego Urzędu wyjaśniła, że ww. rozporządzenie nie określa szczegółowo definicji należności ubocznych. W związku z tym koszty upomnienia potraktowano jako odrębny dług i wykazano w sprawozdaniu Rb-N. Wyjaśniła także, że po zamknięciu ksiąg rachunkowych za 2013 r. zostanie sporządzona korekta sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2013 r., która nie będzie uwzględniać kosztów upomnień.

(dowód: akta kontroli str. 1812-1837, 1899-1901)

4. Księgi rachunkowe ŚUW

Opis stanu
faktycznego

ŚUW posiadał opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo – księgowej dokumentów. Zatwierdzanie zapisów księgowych odbywało się na bieżąco. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy uor.

W ŚUW, od dnia 17 maja 2013 r., funkcjonował zatwierdzony do stosowania przez Dyrektora Generalnego ŚUW system księgowości komputerowej Quorum 6.90. W latach poprzednich funkcjonowały wcześniejsze wersje ww. systemu. Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie uor, tj. zapewniał:

- ciągłość numeracji zapisów w dzienniku (lub dziennikach częściowych) oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (art. 14 ust. 4),
- kontrolę kompletności i poprawności zapisów (art. 24 ust. 3 i 4 pkt 3),
- trwałość zapisów i brak możliwości ich modyfikacji (art. 23 ust. 1); system wymagał zatwierdzenia zapisów przed wygenerowaniem sprawozdań budżetowych.

(dowód: akta kontroli str.2355-2360)

Na podstawie wyselekcjonowanych z systemu księgowego zapisów konta 130 - wydatki budżetowe⁴⁹, wybranych do kontroli⁵⁰ i sprawdzonych pod kątem poprawności formalnej

⁴⁹ Wyeliminowano zapisy dotyczące: wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości, będące poleceniami przelewu i stanowiącymi wyciągi

oraz prawidłowości kontroli bieżącej i dekretacji, ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych oraz wiarygodności ksiąg wpływających na sprawozdawczość bieżącą i sprawozdania roczne stwierdzono, że za wyjątkiem opisanych poniżej przypadków, zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie oraz odpowiadały treściom dowodów księgowych.

(dowód: akta kontroli str.2001-2009)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej prowadzenia ksiąg rachunkowych ŚUW stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) Zaklasyfikowanie wydatków do niewłaściwego paragrafu klasyfikacji budżetowej.

Wydatki poniesione na podstawie faktury nr 7100003185 z dnia 21 grudnia 2012 r. w wysokości 14,3 tys. zł (całkowita kwota faktury: 18,1 tys. zł), które stanowiły 0,02% wydatków ŚUW, nie zostały zaklasyfikowane prawidłowo do paragrafu 4270 *Zakup usług remontowych*, tylko do paragrafu 4300 *Zakup usług pozostałych*, pomimo, że treść faktury i umowy podpisanej z kontrahentem wskazywała na wykonanie usługi naprawy pomp. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁵¹ wskazuje, że paragraf 427 obejmuje usługi obce o charakterze przemysłowym polegające głównie na przywracaniu wartości użytkowej wyrobów przemysłowych, między innymi usługi konserwacyjne i naprawcze wyrobów przemysłowych, np. maszyn, środków transportu, urządzeń, sprzętu.

Z-ca Dyrektora Biura Budżetowo-Księgowego Marian Wójcik (w 2013 r. pełniący funkcję Głównego Księgowego) wyjaśnił, że mylnie zaklasyfikowano wydatek i stosowne przeksięgowanie zostanie wprowadzone do ksiąg 2013 r.

(dowód: akta kontroli str.2105, 2109)

2) Nieprawidłową ewidencję w księgach rachunkowych rzeczowych aktywów trwałych.

Część zakupionych rzeczowych aktywów trwałych w łącznej kwocie 684,4 tys. zł mylnie ujmowano na koncie 310-01-01 *Materiały w magazynie Urzędu*, zamiast na koncie 080 *Środki trwałe w budowie* (do momentu oddania ich do użytkowania), co było niezgodne z art. 3 ust. 1 pkt 18 i pkt 19 ustawy uor oraz z § 14 załącznika nr 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵².

Z-ca Dyrektora Biura Budżetowo-Księgowego Marian Wójcik, wyjaśnił, m.in. że: „...zakupy aktywów rzeczowych dokonane w trakcie roku 2013 z przeznaczeniem do wykorzystania przez jednostkę jako środki trwałe oraz aktywa rzeczowe przyjęte do użytkowania jako środki trwałe w trakcie 2013 roku zostały zaksięgowane na koncie 080 – środki trwałe w budowie. Odpowiednie przeksięgowania zostały wprowadzone do ksiąg rachunkowych 2013 r. Po przeksięgowaniu kwoty 182 004,33 zł z konta 310 na konto 080 na dzień 31-12-2013 r stan konta 310 nie wykazuje aktywów, które po przekazaniu do używania będą odpowiadać warunkom jakie powinny spełniać środki trwałe.”

(dowód: akta kontroli str.2105-2108, 2109-2111, 2169-2171, 2172-2175, 2176-2179, 2191-2194)

3) W analitycznej ewidencji księgowej prowadzonej na koncie 240-01-010 *Inne pozostałe rozrachunki* w układzie zadaniowym, w zadaniu 2013.05.01.03.02 zaksięgowano 5.318,6 tys. zł (a w sprawozdaniu Rb-BZ1 ujęto kwotę 5.369,7 tys. zł w tym zadaniu,

---

bankowe – jako zapisy wtórne do zapisów obrazujących faktury i dokumenty im równoważne, dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł).

⁵⁰ Z zastosowaniem metody monetarnej, tj. 278 zapisów księgowych na kwotę 11.540,4 tys. zł (12,4% wydatków ŚUW), w tym 35 na kwotę 629,4 tys. zł dobranych w sposób celowy.

⁵¹ Dz. U. nr 38, poz. 207 ze zm.

⁵² Dz. U. z 2013 r., poz. 289.

tj. wyższą o 0,9%), a w zadaniu 2013.05.03.02.01 zaksięgowano kwotę 51,1 tys. zł (w sprawozdaniu Rb-BZ1 nie ujęto tej kwoty w tym zadaniu, tj. wykazano dane zaniżone).

Jak wyjaśniła Główna Księgowa Urzędu pomyłkowo przy dekrete zobowiązania na kwotę 51,1 tys. zł w zadaniu 2013.05.01.03.02 usunięto numer zadania budżetowego. Następnie podczas uzupełniania numeru zadania budżetowego popełniono błąd polegający na odwróceniu sekwencji ostatnich 6 cyfr, co spowodowało, że kwota przypisu pojawiła się na zadaniu 2013.05.03.02.01. W dniu 21 marca 2014 r. dokonano stosownego przeksięgowania pomiędzy zadaniami.

(dowód: akta kontroli str. 1855-1891, 1903-1905)

5. Działania nadzorcze dysponenta części w zakresie zapewnienia efektywności i skuteczności realizacji planów wydatków w układzie zadaniowym

W ŚUW obowiązywała *Procedura dokonywania zmian w układzie zadaniowym budżetu Wojewody Śląskiego*⁵³, zgodnie z którą kierownicy jednostek administracji zespolonej, dyrektorzy wydziałów oraz Dyrektor Generalny ŚUW jako dysponent III stopnia sprawują nadzór nad odpowiednim ujęciem wydatków w układzie zadaniowym i określeniem celów oraz mierników dla zadania / podzadania / działania, a także monitorują wykonanie wartości mierników i w tym zakresie, w zależności od specyfiki zadania, podejmują decyzję o trybie (ciągłym, okresowym) i terminach pomiaru miernika (półroczny, kwartalny, miesięczny, dzienny).

(dowód: akta kontroli str. 662-668)

W wyniku badania mierników 5 działań, na które zaplanowano najwyższe kwoty wydatków – łącznie 1.601.331,7 tys. zł, tj. 56,2% planu wydatków w układzie zadaniowym po zmianach:

- 1) działanie 2.4.1.1 *Udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych*, miernik *Odsetek ilości zdarzeń dużych i średnich w ogólnej liczbie zdarzeń z udziałem KSRG*, wartość docelowa: *nie więcej niż 3,5%*;
- 2) 13.1.1.1 *Wsparcie finansowe jst w realizacji zadań pomocy społecznej*, miernik: *Liczba osób objętych pomocą społeczną*, wartość docelowa: 260.000;
- 3) 13.4.1.1 *Świadczenia rodzinne*, miernik: *Liczba rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny i opiekuńczy*, wartość docelowa: 195.000;
- 4) 13.4.1.2 *Świadczenia z funduszu alimentacyjnego*, miernik: *Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego*, wartość docelowa: 27.000;
- 5) 19.1.1.3 *Budowa i przebudowa pozostałych dróg krajowych*, miernik: *Łączna powierzchnia wykonanej nawierzchni jezdni*, wartość docelowa: 155.000 m².

ustalono, że wartości docelowe mierników wymienionych w pkt 1 – 4 nie uległy w ciągu roku zmianie, w sytuacji gdy plan wydatków na ww. działania wzrósł odpowiednio o 11% (z 187.382,6 tys. zł do 208.028,3 tys. zł), 46,2% (z 215.803 tys. zł do 315.505,8 tys. zł), 6% (z 682.309 tys. zł do 723.500 tys. zł) i 8,8% (z 170.314 tys. zł do 185.314,1 tys. zł).

---

⁵³ Załącznik nr 18 do zarządzenia nr 285/10 Wojewody Śląskiego z dnia 8 czerwca 2010 r. w sprawie ustalenia procedur działania w zakresie dysponenta głównego w Wydziale Finansów i Budżetu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (zmienionego kolejnymi zarządzeniami).

Miernik działania 19.1.1.3 przyjęto 10 marca 2013 r., a jego wartość docelową – 28 czerwca 2013 r. (wartość ta również nie uległa zmianie w ciągu roku). Środki na działanie 19.1.1.3 w łącznej kwocie 168.983,5 tys. zł pochodziły wyłącznie z rezerwy celowej. Wykonane wartości mierników działań wymienionych w pkt 1 – 5 wyniosły odpowiednio 2%, 268.693 (103,3% wartości docelowej), 187.480 (96,1% wartości docelowej), 27.313 (101,2% wartości docelowej) oraz 152.333 m² (98,3% wartości docelowej).

Jak wyjaśnił I Wicewojewoda, zwiększenie wydatków na ww. działania z zakresu pomocy społecznej nie wpłynęło znacząco na wartości mierników, gdyż środki z rezerw celowych nie powodowały zwiększenia liczby osób / rodzin objętych pomocą, a wartość docelową miernika działania 19.1.1.3 przewidziano przed pozyskaniem środków z rezerwy celowej. W sprawie miernika działania 2.4.1.1 I Wicewojewoda wyjaśnił, że zwiększenie wydatków (m.in. na wyposażenia strażaków oraz zakup samochodów i sprzętu pożarniczego) nie wpłynęło na jego wartość.

Zgodnie z *Procedurą dokonywania zmian w układzie zadaniowym budżetu Wojewody Śląskiego*, monitoring wartości miernika działania 2.4.1.1 odbywał się w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, natomiast monitoring wartości mierników działań 13.1.1.1, 13.4.1.1 i 13.4.1.2 – w wydziałach ŚUW. W powyższych przypadkach informacje uzyskane z monitoringu były spójne i rzetelne. Baza danych dla pomiaru wartości miernika działania 2.4.1.1 (system komputerowy SWD-ST) była aktualizowana na bieżąco po przesłaniu przez dyżurnych na Stanowiskach Kierowania Komendantów Powiatowych i Miejskich Państwowej Straży Pożarnej meldunków ze zdarzeń oraz ich zaakceptowaniu przez dyżurnego na Stanowisku Kierowania Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej. W przypadku trzech działań z zakresu pomocy społecznej (13.1.1.1, 13.4.1.1, 13.4.1.2) dane niezbędne do ustalenia wartości mierników pozyskiwano ze sprawozdań składanych przez jednostki samorządu terytorialnego dwa lub cztery razy w roku.

W przypadku działania 19.1.1.3 dane o powierzchni wykonanej nawierzchni jezdni pozyskano z rozliczenia dotacji przekazanej przez miasto Mysłowice (3 grudnia 2013 r.) oraz z informacji przekazanych przez Drogową Trasę Średnicową S.A. (2 stycznia 2014 r.) i miasto Bytom (22 stycznia 2014 r.).

(dowód: akta kontroli str. 87-88, 187-206, 549-562, 653-655, 1267-1273, 1329-1330)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że w ciągu 2013 r. dysponent części nie monitorował wartości miernika *Łączna powierzchnia wykonanej nawierzchni jezdni* działania 19.1.1.3 *Budowa i przebudowa pozostałych dróg krajowych*, albowiem w powyższym okresie nie dysponował kompletnymi danymi, niezbędnymi do obliczenia wartości tego miernika (3 grudnia 2013 r. otrzymał jedynie informację od samorządu o liczbie wykonanych m² nawierzchni jezdni w ramach przebudowy skrzyżowania w Mysłowicach). Gromadzenie niezbędnych danych zakończył z dniem 22 stycznia 2014 r., kiedy to uzyskał informację z miasta Bytomia. Ponadto dane o wykonanej nawierzchni Drogowej Trasy Średnicowej (99.089 m² i 50.671 m², łącznie 149.760 m²) nie dotyczyły m² faktycznie zrealizowanych, lecz stanowiły iloraz poniesionych nakładów finansowych i ceny 1 m².

(dowód: akta kontroli str. 558-560, 653-655)

I Wicewojewoda Śląski oraz Z-ca Dyrektora Wydziału Współpracy i Rozwoju wyjaśnili, że w trakcie roku monitorowany był stopień zaawansowania robót w zakresie budowy i przebudowy dróg krajowych. Wyjaśnili również, że z uwagi na łatwe i racjonalne kosztowo pozyskiwanie danych oraz skomplikowany (zwłaszcza w przypadku budowy Drogowej Trasy Średnicowej) proces tworzenia nawierzchni jezdni, zdecydowano o przyjęciu powyższego sposobu wyliczenia wartości miernika.

W ocenie NIK, pozyskane od Drogowej Trasy Średnicowej S.A. dane o powierzchni wykonanej nawierzchni jezdni odzwierciedlały stopień wydatkowania środków, a nie stopień osiągnięcia celu działania, tj. *Poprawy dostępności komunikacyjnej regionów Polski*

i połączeń z głównymi korytarzami transportowymi, a zatem nie dotyczyły efektu rzeczowego lecz finansowego.

(dowód: akta kontroli str. 539-540, 561-562, 582-583, 1267-1273)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁴ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 18 kwietnia 2014 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontrolerzy
Monika Kopczyk
specjalista kontroli państwowej**

.....

**Magdalena Kisiołek
st. inspektor kontroli państwowej**

.....

**Marta Florczykiewicz-Cymara
st. inspektor kontroli państwowej**

.....

⁵⁴ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm., zwanej dalej ustawą o NIK.